

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, hétfő, szeptember 5-én.

244. szám.

Introdukczió.

Hétfőn, azaz ma délelőtt, ismét belejűnk a rendes kerékvágásba. Meri, nálunk az a rendes dolog, ha nagy a rendtelenség, a vihar, a harcz. Olyanok vagyunk, mint a Nagy Sándor tanítójának a megfordítottja: azaz elveszett napunk, amelyen nem teszünk semmi háborus dolgot. Ennek okáért a parlamenti pártok már ma összejöttek, összebujtak, tanakodtak, hogy mi uton-módon lehetne háboruszkodni.

Mondjuk meg előre, még nem találják meg a módját. De ez még nem baj. Majd megtalálják. Várjuk a sorját. Ma még nem tudnak semmit, amibe bele lehet kapaszkodni, csak annyit, hogy kell valaminek lenni, amibe majd belekapaszkodnak. Ezt a politikában úgy hívják, hogy „várakozó álláspont.”

A pártok tehát kimondották, hogy egyelőre várakozó álláspontba helyezkednek, azaz csak apró csete-patékba hocsátkoznak. Apró guerillaharcokat csinálnak a szólásszabadság korlátozása, meg a dátumeltérés dolgában, ami nagyon kedves bevezetés lesz a gazdasági válság kérdése előtt. Olyan csinnadrattabum-féle, ami jelenti, hogy most jön a katonabanda.

Ez nagyon jó terv és kiválóan időszerű. Épen elegendő azoknak, akik még nem tudják, hogy mit akarnak s nagyon jó azoknak is, akik bele akarják magukat a háborus hangulathoz lovagolni. Mert elvégre mégis csak a hangulat a fő.

Ennek az édes hangulatnak a megcsinálására — de semmi egyéb — épen alkalmasok a mai pártértekezletek, amelyekről a következő tudósításaink adnak számot:

(A nemzeti párt.)

A nemzeti párt Horánszky Nándor elnöklése alatt ma tartotta a szünetek után első értekezletét. Legelőbb az elnök a párt tagjait melegen üdvözölte, majd kiemelte az elintézésre váró fontos kérdések nagy horderejét, melyek mind közgazdasági, mind politikai tekintetben gondos mérlegelést igényelnek és a képviselői kötelességek teljesítését fokozott mértékben megkívánják. A párt tradícióira hivatkozva, megvan grözödvé, hogy az ország érdekében megvédelmezésében nem fog hiányozni sem a buzgalom, sem az erély, melynek minden más tekintetet alá kell rendelni akkor, midőn oly kérdésekben kell állást foglalni, melyek az ország életérdekeire és ezeknek fejlődésére döntő befolyást gyakorolnak. Kérte egyszersmind elnöki teendőinek teljesítésében a pártnak, mindenkor hálával fogadott szíves támogatását.

Utána felszólalt Hodossy Imre, aki elismerését fejezte ki a párt elnökének ama munkásságáért, melyet a kvóta-ügyre vonatkozólag a szünetek alatt kifejtett; mely elismeréshez az értekezlet élénk helyeslések kíséretében hozzájárult.

Többrendbeli elnöki előterjesztés elintézésé között részvétét fejezte ki az értekezlet ama súlyos csapás felett, mely Kovács Albertet, a párt legutóbbi érdemes alelnökét, fia elhalálozásában, a közügyeket pedig Bartal Jánosnak, a párt buzgó és kipróbált tagjának halálával érte. Továbbá Szentés és Máramaros-Sziget városok képviselőtestületének, valamint a sárbogárdi polgári olvasókörnek a Kossuth Lajos emlékére elküldött merénylőre

vonatkozó és megküldött elítélő határozatait tudomásul vették.

Végül számos egyéb közérdekű bejelentések bemutatása és elintézése után áttért az értekezlet elsősorban Berzeviczy Albert képviselőházi alelnök azzal az eljárásának bírálására, mely a Ház legutolsó ülésében felmerült és melyet Polónyi Géza országgyűlési képviselő a pártnak írásbelileg is tudomására hozott. Az utóbbi irat fölolvastása és többek hozzászólása után az értekezlet az alelnök eljárását helytelennek és a képviselői szólásjogba ütközőnek találván, megbizta a párt elnökét, továbbá Szentiványi Árpád és Gullner Gyula párttagokat, hogy a függetlenségi és 48-as párt kiküldöttjeivel érintkezve, állapítsák meg azokat a módokat, mely szerint ez az eset a képviselőházban eljárás tárgyára teendő lenne.

Áttért ezután az értekezlet a politikai helyzet valamint a legközelebbi teendők megbeszélésére.

Gróf Apponyi Albert a kiegyezési kérdéseket hozta szóba és erre vonatkozó nézeteit a kérdések jelenlegi stádiumában, amennyire tudniillik ezek ismeretesekek, behatóan fejtegette, hangsúlyozván egyebek közt azt is, hogy a pártnak a múlt év végén beadott provizórium-törvényjavaslattal szemben követelt magatartása a mai helyzetre nézve sam erkölcsi, sem logikai lekööttséget még nem állapít, mert egyfelől ez előzmények igen eltérők, másfelől a kormány időközben ellentétbe helyezkedett azokkal a felfogásokkal, amelyeket a provizórium-törvényjavaslat tárgyalása alkalmából magáévá tett és amelyek a nemzeti párt akkori magatartásánál mérvadóak voltak. A pártnak tehát teljesen szabad keze van.

Szükségesnek tartja egyébként, hogy a kormány már most tárja fel a parlament előtt azokra az intézkedésekre vonatkozó szándékait, melyek megteendők lesznek, ha Ausztriával az alkotmányos kiegyezés létre nem hozható — és indítványozza, hogy a kormány erre alkalmas módon felhívassék.

Többek felszólalása után az értekezlet így értelemben határozott.

(A néppárti értekezlete.)

Az országgyűlési néppárti ugyancsak ma este tartott értekezletén tárgyalta Polónyi képviselő ismét átiratát és azt határozta, hogy — elismervén és tiszteletben tartván ő folsége abbéli jogát, mely szerint bármikor és bármilyen időre elnapolhatja az országgyűlés üléseit — helyteleníti a miniszterelnök tapintatlanságát, melylyel az elnapolás napját minden felismerhető ok nélkül a Ház határozatától eltérőleg javasolta a koronának; és ép ezért készséggel fogja a párt azt az esetleges akciókat támogatni, mely rosszalást javasolna a miniszterelnök ez eljárása felett.

Berzeviczy elnök eljárását pedig határozottan kárhoztatja és készségesen fog a képviselők szólásszabadságának védelmére kelni.

A kiegyezésre vonatkozólag tartózkodik a párt minden nyilatkozattól mindaddig, míg konkrét javaslatokkal nem áll szemben.

(A szabadelvű párt.)

Az országgyűlési szabadelvű párt hétfőn este hét órakor tart értekezletet. E konferencia tárgya: a képviselőház munkarendjének megbeszélése.

(A függetlenségi.)

A Bartha Miklós elnöklése alatt álló függetlenségi és 48-as párt Polónyi Géza lakására hívott össze értekezletet, de nem tarthatták meg, mert a párttagok még nem érkeztek mind a fővárosba.

A Kossuth-párt holnap, hétfőn délután öt órakor ismét konferenciát tart, amelynek napirendje: a párt állásfoglalása. A tegnapi délután tartott értekezletre vonatkozólag Hentaller Lajos országgyűlési képviselő a következő sorokat intézte lapunk szerkesztőjéhez:

Lelle (Balatonfűrdő), 1898. szeptember 3.

Tisztelt Barátom!

A függetlenségi párt értekezletéről hozott tudósításodba az a csekély tévedés csuszolt be, hogy ott szerény személyem „erélyes akció” hívének van feltüntetve.

Az értekezleten bőven kifejtettem, hogy most még minden akciózt időelőtti nék tartok s ezért nem csatlakozhatom Eötvös Károly képviselő ur nagyszabású akciózához.

A párt más véleményen volt s Eötvös ur akcióz-terveit fogadta el s nem az én javaslatomat, ki várakozó állásponttra óhajtottam egyelőre helyezkedni. A hozott határozat annak a jele, hogy a valódi akció esetén is harcra képes lesz a párt s nem fogja erejét elforgácsolni, vagy kimeríteni az előcsatározásokban. Mert ez utóbbi is lehet ugyan akció, de az én szempontomból nem célravezető. Ép ezért nem vagyok én híve az Eötvös Károly ur által kezdeményezett „erélyes akció”-nak. Tisztelő barátod

Hentaller Lajos.

KÜLFÖLD.

Lemészárolt örmények. Konstantinápolyból jelentik, hogy az örmény patriarcha a kisázsiai örmény vidékeken uralkodó állapotokról nyugtalanító híreket kapott mostanában. Különösen Bitlisben történtek szörnyű mészárlások. Száznál több örményt, kiket a hatóság forradalmi vétségek gyanúja miatt letartóztatott, petroleummal öntöttek le és elevenen égették el. Másokat pedig nyomorékokká vagdaltak. Több örmény kolostort, templomot és iskolát kiraboltak és felgyújtottak. 150 örmény — a társadalom előkelő köréhez tartozó — még mindig a török börtönökben van.

Dreyfus-bonyodalmak.

Páris, szeptember 4.

Hir szerint a hadügyi tárczát ideiglenesen Bourgeois veszi át, Cavaignac utódjává Saussier tábornokot emlegetik. A Párisból távol levő minisztereket távirati uton hazahívták. Azt hiszik, hogy hétfőn minisztertanács lesz.

Páris, szeptember 4.

Hir szerint Viger földművelésügyi és Tillaye közmunkaügyi miniszterek is be akapják adni lemondásukat. Több lap a kamarák összehívását sürgeti.

Páris, szeptember 4.

Faure köztársasági elnök Le Gall kabinet-irodai főnök és katonai kíséretének két tisztje kíséretében 11 óra 35 perczkor ide visszaérkezett s a Saint-Lazare pályaudvaron Delcassé és Bourgeois miniszterek, Zurlinden tábornok és más személyiségek fogadták. Az elnök a váróteremben hosszabb ideig beszélgetett a két miniszterrel és Zurlinden tábornokkal, azután az Elvsée-palotába hajtatott.

Páris, szeptember 4.

Dreyfus felesége kérvényt intézett Sarrien igazságügyi miniszterhez, amelyben a büntetőperrendtartás 443. cikkének 3. §-a alapján a Dreyfus-pör revízióját kéri.

Páris, szeptember 4.

A legtöbb lap meglepéssel fogadja Cavaignac hadügyminiszter lemondását, aki mindenáron

meg akarta akadályozni a Dreyfus-pér revízióját, jóllehet a jelen viszonyok között ez az egyetlen intézkedés, amely visszaadhatja az ország nyugalalmát. Több oldalról azt állítják, hogy Cavaignac átveszi a nacionalista-antiszemita csoport vezetését.

Páris, szeptember 4.

A Havas-ügynökség jelenti: A miniszterek holnap reggel kilenc órákor összeülnek, hogy afölött tanácskozzanak, vajjon Dreyfusné kérelmének helyt adjanak-e. A miniszterek közt eddig folyt megbeszélések alapján már konstatalható, hogy a minisztertanács nagy többsége, sőt mondhatni, az egész minisztertanács egyhangúlag a mellett van, hogy a kérelemnek adjanak helyet. Indokolatlan az az állítás, hogy Viger és Tillaye miniszterek ellenéznek ezt. A minisztereket különben erre az intézkedésre nem az indítja, mintha meg volna győződve Dreyfus ártatlanságáról, hanem azt tartják, hogy ez az egyetlen mód arra, hogy az utóbbi események által fölzgatott közvéleményt megnyugtassák. Ha a minisztertanács helyt ad Dreyfusné kérelmének, akkor az igazságügyi miniszter utasítani fogja a fő ügyészt, hogy tegye át a kérvényt a semmitőszék bünyügyi osztályához, amely egyedül van hivatva dönteni a fölött, vajjon a kérelem kellőleg megokolt-e? Azt hiszik, hogy Cavaignac lemondása nem fogja a miniszterium visszalépését maga után vonni. Brisson minisztereleők, valamint Sarrieu, Bourgeois és Delcasse miniszterek ma délelőtt tanácskozást tartottak. Nagy feltűnést kelt, hogy Faure elnök megérkezésekor főképp Zurlinden tábornokkal beszélgetett, amiből azt következtetik, hogy Zurlinden lesz Cavaignac utóda.

Fogy, szeptember 4.

Henry ezredes temetése ma délelőtt ment végbe katonai dísz nélkül. A ehalonsi püspök megtagadta az egyházi részvétet. A halottas kocsit, amely előtt zenekar haladt, tűzoltók vették körül. A vezérkar több tisztje megjelent. A temetőben a maire hazafias beszédet mondott.

A császár javaslata.

Pétervár, szeptember 4.

A „Journal de St.-Petersbourg írja:

A külföldi sajtónak az augusztus 24-iki körlevélre vonatkozó minden nyilatkozata egybehangzóan mutatja, hogy minő rokonszenvvel üdvözölték az egész világon az orosz kormány kezdeményezését. Nagyrabecsüléssel adóznak annak a nagylelkű, nemes gondolatnak, amely e lépésben megnyilatkozik. Ez az egyértelmű fogadtatás a legkésebben szóló bizonyossága annak, hogy mennyire kifejezést nyernek minden nép legbensőbb érzelmei, legdrágább óhajtsái azokban az indító okokban, amelyekben Oroszország lépése alapul.

Mindenütt tudatában vannak annak, hogy a fegyverkezés szakadatlan növekedése súlyos teher minden nemzetre nézve és valószínű akadály a közjólét fejlődésének útján. A népeknek legbensőbb óhajtsa az, hogy nyugodtan dolgozhassanak, anélkül, hogy aggódniok kellene a jövő miatt és a népek tisztában vannak azzal, hogy a fegyveres béke mai rendszerében a békéből ma már semmi sincs a pusztán néven kívül.

Az orosz kormány lépésének célja az, hogy véget vessen e rendszer kirovőéseinek. A megoldandó probléma kétségkívül a legbonyolultabbak egyike és a közvélemény néhány organuma már rá is mutatott a gyakorlati nehézségekre, amelyekkel jár. Ezeket a nehézségeket senki sem tagadhatja, de törekedni kell azokat legyőzni: és éppen a kérdésnek őszinte és alapos megvitatása nemzetközi tanácskozás útján az az eszköz, amelyhez az orosz kormány fordult.

E században már más nehéz, de bizonyára kisebb horderejű problémák is megoldást nyertek nemzetközi úton. Nevezetesen haladás történt nem

egy irányban, abban az értelemben, hogy elaget tettek a nagy emberi és civilizátori érdekeknek. Azok az eredmények, amelyeknek e tekintetben különösen a bécsi és a párisi kongresszuson, valamint más nemzetközi értekezleten sikerült elérni, eléggé bizonyítják, hogy mire képes a kormányok egyesült fáradozása, ha célja megfelel a közóhajtsáknak és a civilizáció szükségleteinek.

Az orosz kezdeményező-indítvány az eddigieknél még nagyobb erőfeszítésre hívja fel az összes államokat, de becsületére fog válni a humanitásnak, ha megteszik a XX. század elején ezt a kísérletet és eltökélten munkához látnak, hogy lehetővé tegyék a népeknek a béke áldásainak élvezését, megkímélvén őket emellett azoktól a nyomasztó terüektől, amelyek gazdasági és erkölcsi fejlődésüket gátolják.

TÁVIRATOK.

Vilmos császár Hannoverában.

Hannovera, szeptember 4. Ma a Waterloo-téren, a Waterloo-oszlop előtt, tábori istentiszteletet tartottak, mely alkalommal Vilmos császár beszédet intézett a csapatokhoz. A császár rámutatott arra, hogy a csapatok történelmi nevezetességű földön állanak; emlékeztetbe idézte az angolok és németek fegyvertestvériségét Waterloonál és közölte, hogy az angol hadsereg csak rövid néhány óra előtt diadalt aratott Afrikában a sokkalta erősebb ellenség fölött. A császár végül felhívta a csapatokat, hogy éltesék az angol királynőt.

Hannovera, szeptember 4. A diszhében Vilmos császár felkőszöntötte a tizedik hadtestet és a hozzája csatolt ezredeket. A császár kifejezte meglegedését és megemlékezett a szép hannoverai ezredek dicsőséggel teljes történetéről, amely ezredek, mint ma a dísz-szemlén, úgy bizonyára a hadgyakorlatokon és szükség esetében az ellenség előtt is derekasan meg fogják állani helyüket.

A kubai adósság.

Madrid, szeptember 4. Hír szerint az 1886. évi kubai adósság kifizetésére kölcsönt szándékoznak fölvenni, de majd csak később, minthogy az egész kubai adósság rendezése a Párisban összeülő békebizottság feladata lesz.

A bolgár fejedelem Athénben.

Szófia, szeptember 4. Ferdinand fejedelem folytatja útját Athénig, ahol feleségével és Boris herceggel együtt a királyi palotában fog megszállani. Két napig marad ott.

Fejedelmek találkozása.

Bukarest, szeptember 4. A román királyi pár, a kabinet összes tagjainak kíséretében, október 29-én Constanzába utazik, hogy a német császárt jeruzsálemi útja alkalmából üdvözölje.

A szudáni hadjárat.

London, szeptember 4. A Reuter-ügynökségnek jelentik Omdarmanból, e hónap 2-áról: Az ellenség vesztesége körülbelül ezer ember. Az angolok részéről csupán két tiszt esett el és többen megsebesültek, de a veszteséget még most pontosan nem tudják. A dervisek vitézül harcoltak. Igazi halálmegvetéssel szálltak szembe az angolok gyilkos tüzelésével, de végre is szétszórták őket. A kalifa fekete zászlaja az angolok kezébe esett s az angol csapatok előtt vitték, midőn azok bevonultak Omdarmanba. Az angolok Omdarmanból nyugatra ütöttek táborot.

HIRESK.

Szeptember elsejével új előfizetés nyílt lapunkra:

Előfizetési árak:

Szeptember 1-től december 31-ig . . . 4 frt 70 kr.
Szeptember 1-től november 30-ig . . . 3 frt 50 kr.
Szeptember 1-től október 31-ig . . . 2 frt 40 kr.
Szeptember hóra 1 frt 20 kr.

Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése augusztus 31-ikén lejárt, hogy a megújításról idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap pontos küldése fennakadjon.

Most belépő új előfizetőinknek, kívánságukra, szívesen megküldjük érdekfeszítő regényünk

BABEL

Írta: Augustin Filon

eddig megjelent folytatásait.

Ezenkívül új előfizetőinknek is már igényük van MIKSZÁTH KÁLMÁN

KATÁNGHY-NAPTÁRÁRA,

melyben nagyságos Katánghy Menyhért országgyűlési képviselő ur pompás ötletével mulattatja az olvasót. Ezt a naptárt, mely diszes kiállításban karácsonykor fog megjelenni, díjtalanul küldjük szét kizárólagosan az „Országos Hirlap” előfizetőinek.

A kiadóhivatal.

Lapunk mai száma 8 oldal.

— Darányi miniszter a Hegyalján. Sátoralja-Ujhelyről táviratozzák a következőket: Dr. Darányi Ignác földművelési miniszter ma befejezte a tokaji Hegyalján tett körutját. Személyes tapasztalatai kiegészítésül azonban megismerkedni óhajtván közvetlenül a szőlősgazdák kívánságaival is, résztvett még a zemplénmegyei gazdasági egyesületnek délután tartott értekezletén, ahol meghallgatta a gazdák előadásait. A miniszter, aki az éjjelt gróf Andrassy Sándor birtokán töltötte, Velejtől kíséretével Sárospatakra utazott, ahol az állomáson a gazdák nevében Laczay Szabó László üdvözölte. Innen kocsikon a sárospataki alsó szőlőtelepre hajtottak. E negyven holdnyi állami telepen kizárólag oltványokat termelnek, ami nagyban előmozdítja a tokaji szőlők felújítását. Sárospatakra visszatérve, az ottani főiskolát látogatta meg. Itt a tanári kar s a növendékek élén Radácsy igazgató intézett hozzá buzdító beszédet. A miniszter megtekintette a főiskola összes helyiségeit, köztük a 60.000 kötetből álló híres könyvtárt is, majd gróf Majláth Józsefnek szőlejét, egy állami szőlőtelepet és Grosse Ödönnek Ujhely határában levő szőlőtelepét nézte meg. A társaság ezután Ujhelyre hajtatott, ahol déli 12 órákor Molnár István főispán mintegy 150 terítékű villásreggelit adott. Az első felkőszöntőt a házigazda főispán a miniszterre mondotta, aki örömmel emlékezve meg Zemplénmegye gazdasági haladásáról, az akörül oly nagy érdemeket szerzett házigazdát éltette. Molnár Béla országgyűlési képviselő tetszéssel fogadott felkőszöntőjében a megyei gazdasági egyesületnek kiváló sikerrel működő elnökét, gróf Andrassy Sándort és alelnökét, Kun Frigyes, Herics Sándor iparos a minisztert, Kun Dániel dobokai osztálytanácsost, Barthos főszolgabíró pedig Molnár Leonát, a bájos házikisasszonyt kőszöntötte fel.

— A második kadét-iskola. Nagyváradról írják: A magyar királyi honvéddhadapródok iskolája csaknem készen várja jövő év lakóit. A hatalmas monumentális palota, impozáns méreteivel, remek külső fényével büszkén emelkedik a Rhédey-kert mentén. A mű kész, csak az utolsó esztendőásokat végzik rajta. A magyar honvédtisztokar jövő évi tagjainak fényes otthona ennek a hónapnak huszadikán készen lesz teljesen. Addigra berendezik a termeket s az összes helyiségeket. Szeptember 20-án történik meg az iskola hivatalos átadása. — A diszes főkaputól egyenes kőut vezet keresztül a tágas udvaron a három emeletes iskolaépület bejáratához. Közbe, az udvar kellős közepén, két méter magas egyszerű piederstálon, 6 felsége a király hatalmas, kőbe faragott mellszobra nyugszik. A szobor maga most még szárke lepellel van letarkava. Főnt, a pompás főépület homlokzatán óriási magyar koronás címér diszeleg, ami fölöttebb növeli a hatást. A második és harmadik emeletet ablakai között tündöklök az aranybetűs irás:

M. KIR. HONVÉD HADAPRÓDISKOLA.

Ez a főépület. A három emeleten vannak elhelyezve a tágas, szellős, világos tantermek, a növendékek lakásai, az ebédlők és fürdőszobák, valamint az irodai helyiségek. A főépület mellett

huzódik a nagy vívó- és torna-terem s ez előtt terül el a gyönyörű gyakorlóter. Azután a kétemeleti legénységi épület áll egymagában. Ennek átellenében fekszik a tiszti épület, hol a hadapróiskola tanárai laknak. A háttérben egymás mellett épült a díszes lovarda, a kórház és a villam-telep. Az iskolának minden helyiségét villamos fény fogja megvilágítani. A lovarda mögött vannak az istállók. A lépcsőházak, a termek s az egyes helyiségek izlésesen vannak festve.

— **Négy kitüntetés.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király gróf Bolza Géza főrendiházi tag és szarvasi nagybirtokosnak, a közügyek terén szerzett érdemei elismerésül a Lipótrénd lovagkeresztjét, Milczenich Péter, a fumei városi tanács vezetőjének, helyettes-polgármesteri minőségében teljesített huzgó szolgálatai elismerésül a harmadosztályú vaskorona-rendet, Katsobai Tiholt Lajos, miniszteri tanácsosi címmel felelősségi honvédelmi miniszteri osztálytanácsosnak, saját kérelmére lett nyugalmaztatása alkalmából, sok évi szolgálata közben szerzett érdemei elismerésül, a harmadosztályú vaskorona-rendet, végül dr. Löw Sámuel budapesti gyakorló orvosnak és a balneológiai egyesület főtitkárának, ezen utóbbi minőségében szerzett érdemei elismerésül, a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

— **Orvosok látogatása.** Az országos orvosszövetség tagjai ma délelben meglátogatták Herczel tanár szanatóriumát a városligeti fasorban. A mintaszerűen berendezett intézetben maga a tulajdonos főorvos kalauzolta a vendégeket, míg a szanatóriummal kapcsolatos vizsgyógyintézetet ennek vezetője dr. Kutny Dezső egyetemi magántanár mutatta be.

— **Örökös ifjuság.** Tesla Mihlós honfitársunk, az Amerikában élő jeles feltaláló, akit méltán emlegetnek Edison mellett, most állítólag olyan találmányon töri a fejét, mely az egészségügynek s főleg az asszonyoknak tenne nagy szolgálatot. Tesla ugyanis konstatálja, hogy az emberi bőr minden négyzetcentiméternyi részecskéjén 4—7000 baktérium tanyáz. A baktériumok e zsibongó hada természetesen addig élőködik a bőrön, míg az meg nem ránczosodik s úde színét veszti. Mivel pedig Tesla feltaláló nem nézheti közönynyel ezt a baktériumgazdálkodást, segíteni akar az emberiségén. Villamos batériát eszelt ki, mely egy méternyi körtávolban minden baktériumot kipusztít azok körül, akik ilyen batériát viselnek. Tesla szükségesnek tartja azt is, hogy testünket naponta horszeszszel lemoszuk. A baktériumok ugyanis a szesztől is kivésznek. Azoknak a hölgyeknek tehát, akik bőrük üdeségét megőrizni óhajtják, melegen ajánljuk a Tesla-féle villamos batériát s az alkohol-fürdőket.

— **Ezín veszedelme.** Tegnap estefelé — mint tudósítónk jelenti — nagy tűzvész pusztított Bazinban, melynek tizenhat ház esett áldozatul igen sok gabonával és jószággal együtt. A tüzet gyúfával játszó gyermekek okozták s a veszedelem a nagy szélről elősegítve nagy gyorsasággal terjedt tovább. A helybeli és a vidékről segítségre siető tűzoltók emberföltött munkájának végre mégis sikerült meggátolni a veszedelem továbbterjedését s megmenteni a városkát a teljes elpusztulástól.

— **Határozás.** Szakasz község érdemekben gazdag esperes-plébános, Müller Jakob, szentszéki úlnok, vármegyei bizottsági tag tegnap délelőtt hosszas szenvedés után életének 63-ik évében meghalt. Hatálhíre nemesak a községben, de az egész megyében, hol őt ismerték s nagyrabecsülték, nagy részvétet keltett. Temetésén ott volt az erdői járás papsága, a vidék intelligenciája s a község apraja-nagyja.

— **A svábhegyi „turisták” jubileuma.** A budapest-hegyvidéki turista-egyesület ma tartotta tízedik évi rendes közgyűlését a svábhegyi szálló nagyszobájában. A jubiláris gyűlésen Mörö János királyi tanácsos elnököl és a tagok rendkívül nagy számmal jelentek meg. Az elnök a megnyitójában szívesen üdvözölte a megjelenteket és örömmel mutatott rá az egyesület 10 éves múltjára. Lelkes eljenzés követte a beszédet, amely után dr. Demkó Bela titkár olvasta föl évijelentését, amelyben ki-terjeszkedik az egyesület tízévi működésére. Fel-szerolta, hogy mily huzgóságot fejtettek ki a Sváb-

hegy csinosításában. Együttal új utakat és üdülő-helyeket is létesítettek, megjavították a csatornázást, a világítást, a közegészségügyi és közbiztonsági viszonyokat. A közgyűlés tudomásul vette a jelentést és Fenyvesi Adolf indítványára Mörö elnöknek, Demkó titkárnak, valamint a huzgó tisztikárnak jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Resch Károly pénztárnok terjesztette elő ezután jelentését és a jövő évi költségvetést, melynek egyenlege háromezer forint körül forog. Az új választások eredménye a következő: Elnök: Mörö János, másodeelnök: Pucher József, alelnökök: Garay Károly és Krieger György, titkár: Horn Vilmos, pénztáros: Resch Károly, ügyész: Layer János, igazgató: Majorossy Géza. Ezután kimondták, hogy a svábhegyi kocsiközlekedés szabályozása végett átíratot intéznek a rendőrséghez.

— **Budavár megvétele.** Budavár megvétele-nek emlékművét évről-évre megülik. Az évforduló alkalmából ma délelőtt hálaadó istentisztelet volt a budavári Mátyás-templomban, mely egészen megtelt ájtatos közönséggel. Az istentiszteleten dr. Nemes Antal budavári plébános celebrált Bozók és Kutschera várkeli káplánok és több növendékpap segédletével. Istentisztelet alatt a templomi ének-és zenekar Vavrincez Mór karnagy vezetésével Zsaskovszky András D-dur miséjét adta elő. A magánzólamokat Vavrinceznő Farkas Ilona, Ertl Anna, Juhász Ferencz és Kretschy Károly énekeltek. Betétül előadták az „Angyalok nagyságos Asszonya” kezdetű régi magyar éneket Bogisich Mihálytól és a „Salve regina” négyest Vavrincez Móról, ez utóbbit énekeltek: Vavrinceznő Farkas Ilona, Varga Józsefnő, Ertl Anna és Benza Gyuláné.

— **A beteg-pénztár.** A budapesti kerületi betegsegélyző-pénztár tagjai sorából alakult százas bizottság huszonöt-tagu küldöttségét fogadta ma dr. Schmidt József államtitkár. A küldöttség vezetője, Darvas Adolf, arra kérte az államtitkárt, hogy a pénztár ügyében hozott első- és másodfoku határozatokat oly irányban változtassa meg, hogy a pénztár összes vezető szervezetét függeszse föl és a tagok törvényes arányú képviseltetését rendelje el. Az államtitkár megköszönte a küldöttség információját és megígérte, hogy szigorúan a törvény szellemében fog eljárni.

— **A szegedi csendőrbiztos.** Szegedről írják: Molnár János központi lovasrendőrbiztos, Szeged város tiszteletbeli alkapitányát felfüggesztették állásától és szigorú fegyelmi vizsgálatot indítottak ellene. A rendőrbiztosnak, mint a vállalatok során kiderült, igen sok bűne van. Vádolják, hogy azért változtatta olyan gyakran a lovasrendőreit, mert az újaktól husz-harmincz forintot kicsikart, vádolják, hogy a legénység fáját elsikkasztotta, az elviselt egyenruhákat saját javára értékesítette, a felektől megvesztegette magát és még több hasonló természetű dolgot követett el. Ezeket kívül Apró őrsparancsnok olyan valamit tud Molnárra, amit csak akkor mond meg, ha a szolgálatot elhagyja. A szegediek nagy érdeklődéssel néznek a vizsgálat elé.

— **Az Ifju halál.** Négy gyermek játszadozott Popovce horvátországi községben — így írja tudósítónk — egy földműves házában. Szüleik a mezőre mentek, s a gyerekeket magukra hagyták. Persze volt nagy játszás, kihalás és vidámság, majd hogy föl nem vetette a házat a sok láрма és kacagás. A fiuk bebujtak egy nagy ládába, ott folytatták jókedvű tréfáikat. És ekkor jött az Ifju halál és rácsapta a kis társaságra a láda fődélét. Erre aztán elesdődésült a ház. Este, hogy hazajöttek a szülők, mindenfelé keresték gyermekeiket, de csak nem tudtak nyomukra akadni. Lett erre nagy futkosás, aggodalom, keresgélés stb. Egyszer csak — véletlenül — kinyitja az anya a láda fődélét és az ijedtségtől csaknem megdermedve látta meg a négy kis holttestet, amint göresösen egymásba kapaszkodva, fekszenek a láda fenekén. A tragikus eset az egész vidéken nagy részvétet keltett.

— **Hirtelen halál.** Villányi Ede földbirtokos az este az Adria-fogadóba szállt. Az éjjel hirtelen rosszal leit és mielőtt még orvosi segélyben részesítették volna, meghalt.

Napirend.

Naptár: Hétfő, szeptember 5. Római katolikus: Juszticián. — Protestáns: Herkules. — Görög-orosz: (augusztus 24.) Eutik. — Zsidó: Elul 18. — Nap két 5 óra 9 perczkor, nyugszik 6 óra 15 perczkor. — Hold két este 8 óra 4 perczkor, nyugszik 11 óra 2 perczkor reggel.

A miniszterelnök nem fogad.

A kereskedelemügyi miniszter fogad délután 4—5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órától kezdve.

A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.

A főrendiház ülése d. e. 12 órakor:

A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az új városházán.

Nemzeti múzeum: természetrajzi tár, nyitva d. e. 9—1-ig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (csillag-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődij mellett tekinthetők meg.

Természettudományi gyűjtemények muzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körút 4.)

A „Hódoló díszelvonulás”, Eisenhut Ferencz óriási körképe Városliget, Andrassy-ut végén, látható reggel 9-től este 7 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermekek jegy 30 krajczár.

Magyar visszhang a czár szavára.

A szentpétervári czári palotából kiinduló lefegyverkezési javaslattal ma a Magyar Békeegyesület is foglalkozott.

Az egylet ezuttal tartotta a szünet után első ülését a képviselőház egyik termében. Az ülésen az itthon levő választmányi tagok csaknem teljes számban megjelentek. Ott láttuk a többi közt dr. Jókai Mór, dr. Berzeviczy Albertet, Josipovich Gé-zát, dr. Szalágyi Aurélt és másokat.

Jókai Mór elnök a jegyzőkönyv vezetésére Rév Zsigmondot kérte fel és jelenti, hogy Ziperovszky Károlyné, Emmer Kornél és dr. Perl Soma táviratilag mentették ki magukat. Ezután felkérte a titkárt előterjesztéseinek megtételére.

Kemény Ferencz titkár, utálva a czár béke, manifesztumának világtörténelmi jelentőségére, röviden beszámol azokról a lépésekről, melyeket a Magyar Béke-egyesület ez ügyben tett és ismerteti a külföldi hasonló mozgalmakat; majd áttér arra, amit az egyesület ezután fog tenni.

A választmány a titkár előterjesztése és az elnök és dr. Berzeviczy hozzászólása után minde-kelelőtt a következő határozatot mondta ki egyhangulag:

„A Magyar Békeegyesület örömmel és nagy reményekkel üdvözli II. Miklós orosz czár ő felsége leszerelési indítványát, melyet a békemozgalom egyik nagyjelentőségű megnyilatkozásának és a jövőbeni siker legbiztosabb zálogának tekint. E világraszóló, mind erkölcsileg, mind politikailag kiszámíthatatlan fontosságú, történelmi tényben beigazolyva látja a békeegyesületek eddigi törekvéseinek helyes voltát, új erőt merít hitének és meggyőződésének ápolására és az összes békebarátoknak rendületlen és szívós kitartásában és tömörülésében látja a béke fentartásának és a nemzetközi választott bíróság intézménye diadalának legbiztosabb eszközét.”

Az elnök indítványára a határozatot közölni fogják az interparlamentáris béke konferencia magyar csoportjával, azzal a kéressel egyetemben, hogy resse latba minden befolyását avégből, hogy a czár által kezdeményezett békemozgalom a magyar törvényhozás részéről is a leghatásosabb támogatásban részesüljön és az előbb említett eredményekkel járjon.

A főntebbi határozatot megküldik a berni központi békeirodának is azzal, hogy a Magyar Békeegyesület eleve csatlakozik az irodának összes lépéseibe és mozgalmaihoz, melyeket a béke-manifestum alkalmából tesz.

Az egyesület külső akcióját erélyesen fogja most folytatni. Dr. Szalágyi Aurél indítványára elhatározták, hogy Magyarország összes előkelőségeihez és testületeihez felhívást intéznek az egyesület támogatása érdekében. E végből három tagu bizottságot küldtek ki.

A titkár indítványára továbbá elhatározták, hogy a legközelebbi évkönyvbe fölveszik a czár leszerelési manifesztumát s a sajtónak vele kapcsolatos jelentősebb nyilatkozatait. Együttal köszönettel vette tudomásul ezzel kapcsolatban Heyer Artur és Szeőke Béla egyesületi tagoknak idevágó ajánlatait.

A Turinban e hónap 26-án tartandó nagy nemzetközi békeegyesülés napirendjét mutatta be ezután a tükör. Menettéti jegyek az első osztályra 92 forintért, a második osztályra 67 forintért kaphatók. Máris többen jelentkeztek a részvételre. A választmány Turr István tiszteleti tagot kérte fel, hogy a Magyar Békeegyesületet Turinban képviselje.

Végül dr. Szalágyi és Kende Lajos tettek jelentést a pénztár állapotáról, mely a vezetők buzgósága dacára nem nagyon örvendetes, mert nagyon sok a hátralék. Elnök meleg köszönetet mond a buzgó pénztárosoknak.

A mindvégig derült hangulatban elnöklő Jókai Mór életével ért véget az ülés.

A buziási királynapok.

Buziás, szeptember 4.

A tegnapi csendes hétköznapra ma ismét zajos élettel és fényvel teljes ünnepnap következett. Már a hajnali óráktól kezdve egyik különvonat a másikat érte, óriási módon megdövestve a szerény helyi érdekű vasutnak máskor oly kis méretekben mozgó forgalmát, amely ma alig volt lebonyolítható.

A vonatokból csak egy áradt a tömeg a kies fekvésű gyógyfürdőhelyre, amely, bármily közkedveltségű, ennyi embert talán még soha sem látott együtt. A csapatok közül azok, amelyek abban a véletlen szerencsében részesültek, hogy itt tölthették a mai szünnapot, részben a helységben magában voltak elszállásolva, részben a környéknek az országutak mentén levő helységeiben, részben a szabadban táboroztak, ami a mostani hűvös éjszák mellett alkalmas volt arra, hogy a szép harcjátéknak komoly háttérre emlékeztessen.

Buziás fürdőt magát teljesen lefoglalta a polgári elem. Két vármegye társadalmá itt adott magának találkát a mai napra, impozáns, lelkes tüneményre készülve a ma esti szerenád alkalmából. Utakon, tereken csak egy nyüzsgés a sokaság; különösen a gyögypark és a vendéglők zsúfolásig tömve vannak.

Ő felségének is szünnapja volt ma: nem kellett a harcztérre lovagolni; egyébként reggel 8 órákor már misét hallgatott a király a vallásalap kegyuraságához tartozó templomban, Ferencz Szalágyi és József főhercegekkel együtt. Ferencz Ferdinánd már Román-Sztamorában időzik a 17. gyaloghadosztálynál, amelyet holnap vezényelni fog.

Az uralkodót a templom előtt dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter, az előcsarnokban Desseffy püspök üdvözölte. A király megcsókolta a keresztet, amelyet a püspök feléje nyújtott, majd dr. Wlassics Gyula és báró Fejérváry miniszterektől követve a sanctuariumba ment. A misén, amelyet Németh felszentelt püspök és Hemmen és Dobó kánonokok segédletével Desseffy püspök czelebrált, jelen voltak még báró Beck tábornagy a fővezetőség tagjaival, Krieghammer lovassági tábornok, hadügyminiszter, Molnár Viktor főispán, Capdebó alispán, Ludvigh Gyula főrendiházi tag, a magyar királyi államvasutak igazgató elnöke, Pfeiffer miniszteri tanácsos, Szűry uradalmi főtitkár, Unger főszolgabíró és előkelő hölgyközönség. A husz perczig tartó mise után a király a miniszterek kíséretében szállására távozott.

Az ebéd előtt, amelyre Desseffy püspök és Kubicek plébános is hivatalosak voltak, az uralkodó dr. Wlassics miniszternek a fürdőigazgatóság kérelmére tett előterjesztésére megtekintette a gyógyforrást. Ott voltak báró Fejérváry és Krieghammer miniszterek, báró Beck tábornagy, Desseffy püspök, Ludvigh főrendiházi tag, Molnár főispán és Szűry főtitkár, valamint a két főhadsegéd és egy szárnysegéd is az érdekes jelenetnél, amidőn ő felsége a király, sötétzsinó huszárezredesi attilában, lenge nyári öltözkében megjelent előkelő hölgyek nagy csoportjától környezve, a gazdag díszben pompázó farras-épület előtt, Schottola urhölgynek, a fürdő hájas tulajdonosának kezéből átvette a díszes kristály poharat a frissen merített gyögyitalal. A király ajakához emelte a habzó

poharat, majd letéve azt, udvariasan meghajolt a háziasszony előtt e szavakkal:

„Ez már aztán igazán erős hatású gyógyforrás lehet.“

Schottola kisasszonynak, a tulajdonosnő szép leányának kezéből virágokból fogadott el az uralkodó, aki Desseffy püspököt és Kubicek plébánost is kegyes megszólításokkal tüntette ki, majd bemutatatta magának Szabó fürdőigazgatót és Schottola urnő kérelmére a közönség éljenzése közt bejegyezte nevét az emlékkönyvbe is, melybe a főhercegek is beírták neveiket.

Ebéd után a prefektura előtt kedves jelenet játszódott le. A király a parkból jöve, az utat kötfelől sűrűen elfoglaló közönség lelkes éljenzése közt haladt szállására. A főhercegek és báró Beck tábornagy künn maradtak a prefektura épülete előtt. Ekkor kivált a közönségből egy csikósrúhába öltözött, mintegy hároméves fiúcska, bátran odalépett báró Beckhez, megránczigálta fényes egyenruháját és egyre sürgetőbben ismételte a kérdést:

— Bácsi, maga a király?

Nem is nyugodott mindaddig, amíg a mosolygó tábornagy meg nem adta a választ, hogy ő nem a király.

Hangulatos befejezése volt a mai estének a temesvári polgárok szerenádja, akik nagy tömegben jelentek meg, hogy a király előtt hódolatukat nyilvánítsák. A tábori sátor és a prefektura közt nagy terep volt szabadon tartva. Midőn ő felsége, esti fél kilencz órákor, vacsoráról jövet, e szabad terepen át a prefekturában levő szállására vonult, a sokaság riadó éljenzése kísérte. Nemskára megjelent a király az erkélyen, utána József főherceg és Ferencz Salvator főherceg. Szemben az erkéllyel, a sátor bejáratánál a tábornoki kar, az idegen attachék és kétfelől óriási közönség gyülekezett, amely közül kiváltak a helységbe elszállásolt tisztek és katonák, akik mint „ellenség“, sapkájukon fehér jelvényt viseltek.

Alig tért a király szállására, midőn kezdők körülállni a terepet a lampionvivők. Mintegy tíz perczig tartott a dalosok fölvonulása, amely idő alatt szünni nem akaró éljenzés hallatszott az erkély felé, amelyen a király állott. A lampionok piros, fehér és zöld színekben tarkítottak. Adott jelre egyszerre csillapult az éljenzés és a temesvári magyar dalárda ünnepélyes csendben rázendítette Beethoven imáját, melyre újra fölzugott az éljen. Ő felsége kegyesen meghajította magát.

Kilencz órákor vége volt a szép jelenetnek, amely a jelen volt idegen tisztekre is nagy hatást tett és az óriási közönség csendben széledt el. A király pihenőre tért.

Öt percz alatt áhítatos nyugalom borult a prefektura környékére, míg a fényesen kivilágított parkban a közönség még sokáig élvezte a gyönyörű estét.

A mai mise után a király Desseffy püspöknek, művészi kivételre nézve is felette értékes, ametisztekkel kirakott, briliánsokba foglalt, nehéz aranylánczon függő aranykeresztet ajándékozott.

Az önálló vámterületért.

Kossuth Ferencz és néhány képviselő-társa arra használták föl a mai vasárnapot, hogy népgyűlést hívtak össze Kecskeméten; ezen a népgyűlésen ugyanazokat az érveket szedték elő a vámterület mellett, amelyeket már igen sok ízben hallottunk. A gyűlésről a következő tudósítást kaptuk:

Kecskemét, szeptember 4.

Az országgyűlési függetlenségi és 48-as Kossuth-párt a nyári szünet után ismét megkezdte akcióját az önálló vámterület és önálló nemzeti bank érdekében.

Ma délelőtt sciyt le Kecskeméten az a népgyűlés, melyet Kecskemét város polgársága rendezett a környékbeli városok részvételével.

A népgyűlésen megjelentek Kossuth Ferencz, gróf Benyovszky Sándor, Boda Vilmos, Szinay Gyula, Pichler Győző, Lakatos Miklós s a város egyik kerületének képviselője, Horváth Ádám. Különösen nagy jelentőségűek magukat Czegléd, Nagykőrös és Fegyverhaza városok. A megjelent vendé-

geket a vasutnál Szappanos István pártelnök üdvözölte, s aztán hosszú kocsisorban vonultak be a fellobogózott városba a népek ezreitől kísérve. A közönség többször megéljenzete Kossuth Ferenczet.

Fél tizenegy órákor kezdődött a népgyűlés a piac téren, amelyen vagy ötezer ember vett részt pártkülönbőség nélkül.

Szappanos István, a függetlenségi és 48-as párt elnökének rövid üdvözlő szavai után Csösz Imre beszélt az iparosok nevében, hangsúlyozva azt, hogy az önálló vámterület az iparosok helyzetén is javítana, ezután Vértési József a kereskedők, a kecskeméti gazdaközönség nevében pedig Tóth Gábor szólottak nagy tetszés és figyelem közt.

Horváth Ádám országgyűlési képviselő a népgyűlést rendező polgárság és testület nevében szólott. Önálló független állam nem képzeltető anélkül — ugymond — hogy az anyagi érdekeiről ne maga rendelkezék. Azért harcol a függetlenségi párt is, hogy az ország gazdasági ügyei ne idegen nemzetek érdekei szempontjából intéztessenek, hanem intézze azt el maga az ország. Most pedig alkalom adatott, hogy a törvény nevében követeljük az önálló vámterületet.

Kossuth Ferencz gyakori éljenzésektől megszakitott beszédében mindenekelőtt utalt a függetlenségi pártnak egyik sarkalatos elvére, hogy Magyarország legyen a magyaroké és hogy minden ügyét a nemzet maga rendezze önállóan és függetlenül idegen behatásoktól. A függetlenségi pártnak ez az elve olyan szent, hogy ettől a függetlenségi párt tagítani nem fog. Megköveteljük, ugymond, hogy a magyar a saját házában ur legyen s a saját ügyeit saját belátása szerint intézze. A magyar egy ezredéves államot alkotott meg, tehát megérett arra, hogy kiszabaduljon a gyámokdás alól.

De ez a kérdés nem pártkérdés, hanem egyszerűen zsebkérdés, a megélhetés kérdése. És ha Magyarország nem akar élni törvényadta jogával, akkor Magyarország tönkremegy s legyen akár kormányparti, akár függetlenparti, éhezni fog.

Hogy az országban nincs önálló vámterület, az harmincz év alatt 1250 millió forintjába került a nemzetnek, ugyanis évenként ajándékozott a magyar az osztráknak, mintha bizony Magyarország olyan gazdag lenné, hogy 1250 millió forintot nagylelkűen elajándékozhatna! Ha újra megkötik a vámszövetséget, évenként hatvan millió forintot ajándékoz az ország az osztráknak. Hát nem jobb volna ezt az évenkénti hatvan milliót a szegény nép javára, anyagi felségélyezésére fordítani?

Azt mondják, hogyha az önálló vámterületet behozzák, akkor lehet, hogy az iparos-osztály gyarapszik, de a mezőgazda tönkre megy.

Ez egyszerűen nem áll.

Kossuth most „statistikailag“ mutatja ki, hogy mily nagy haszna lesz az iparosnak az önálló vámterületből s mily nagy haszna lesz a gazdának, aki gabonáját sokkal jobb áron eladhatja mint most.

A függetlenségi párt valamint a multban, ugy a jelenben és a jövőben is vigyázni fog arra, hogy a törvényeket meg ne szegjék s hogy az mindenki előtt szent legyen. A függetlenségi párt tehát, hogy ezt tehesse, a néphez fordul, hogy legyen segítségére a nagy munkában, mert csak így lehet a küzdelmet a győzelem reményében felvenni. S ha a néo talpra áll s megmutatja az osztráknak, hogy ő is tud szilárdul ragaszkodni elhatározásához, akkor a függetlenségi párt, mely teljes erővel megy a küzdelembe, győzni fog.

Az éljenzés és taps lecsillapulta után Eötvös-Nagy Imre szerkesztő határozati javaslatot terjesztett be az önálló gazdasági terület érdekében. E határozati javaslatot a népgyűlés egyhangulag elfogadta. Beszéltek ezután nagy tetszés s lelkes éljenzés közt gróf Benyovszky Sándor, Pichler Győző, Boda Vilmos, Szinay Gyula és Lakatos Miklós s végül a népgyűlést Szappanos elnök bezárta.

Népgyűlés után egy órákor a Beretvás-szállóban háromszázterítékű banket volt, melyen nagy lelkesedést és tetszést keltett Kossuth Ferencz tiszta. Tiszteket mondtak még: Dr. Horváth Ádám a kecskeméti független polgárságra, Szinay

Gyula a független sajtóra, melynek nevében Sefter László válaszolt, Pichler Győző Kis-Körös, Keeskemet és Czegléd városokra, Szabó Ferencz (N.-Körös), Márta János (Czegléd), Sziklay István a „Czegléd és Viliák” szerkesztője, Téth Gábor, dr. Nagy Albert, Lakatos Miklós, Boda Vilmos, gróf Beayovszky Sándor s mások. A képviselők az esti rovatnál visszautaztak Budapestre.

Strikeoló magyar orvosok!

Az országos orvosi szövetség mai kongresszusán dr. Kétyl Károly, a tudós egyetemi tanár szájából egy különös fenyegető szó hangzott el. A strike! Szükség esetén a strike-ban látja alkalmas módját annak, hogy az orvosok kedvezőtlen anyagi helyzetükön segítsenek. A külföldön — ugymond — hasonló mozgalmak jó sikerrel jártak. Mi nem emlékszünk arra, hogy valaha hallottunk volna művelt nemzetek kebelében dúló orvos-strike-okról. De Kétyl tanár nyilatkozatát mindenképen meggondolatlanának tartjuk. Többet értett, mint használt vele az orvosi kar reputációjának. Érezhet-e bizalmat és tiszteletet a közönség orvosaink iránt, akik legalább tulajdonképpen a humanitás szolgálatában állanak, ha egyik korifeusuktól azt hallja, hogy azért se hanyagolják el anyagi érdekeiket? Azt az inszINUÁCIÓT, amelyvel a közönség — Kétyl tanár beszédét olvasva — doktorainkat illetni fogja, a mi derék orvosaink és Kétyl tanár ur nem érdemelték meg.

A kongresszusról szóló tudósításunk a következő:

A tavaly megalakult Országos Orvosi Szövetség ma délelőtt gyűlt össze első ízben kongresszusra a Royal-szálló nagyertermében. E tanácskozáson, amelynek legfontosabb tárgya egy orvosi nyugdíjintézet alakítása volt, igen számos orvos jelent meg, köztük egyetemünk néhány tudós tanára: Högyes Endre, Bókai Árpád, Elischer Gyula, Dirner Ákos, Csatóry Lajos stb. A vidékről is számosan jöttek fel a kongresszusra.

A gyűlést Kétyl Károly egyetemi tanár elnök nyitotta meg.

— Amikor — ugymond — először gyülekeztünk össze megalakulásunk óta, hogy beszámoljunk első évi működésünkről, aggodalom fog el egy pillanatra. De bizalommal tölt el most egyrészt ez a népes gyűlekezet, másrészt az az érdeklődés, amely működésünk iránt országsszerte megnyilatkozik.

Főlemélti aztán, hogy megalakulása óta mily szépen fejlődött a szövetség, amelynek immár harminchétezer tagja és ötvenhat fiókja van. Szól az orvosi kamarákra vonatkozó törekvésről, amely közvetlenül megelőzte a szövetség létesülését. Ez a harc, bár eredménytelen, de nagyon üdvös volt.

Kétyl aztán így folytatja:

Tudjuk a bajt, megválasztottuk a grógyító eljárás útját, de még nincs meg az orvosság. Van nek sorainkban, akik panaszkodnak, de emellett maguk nem akarnak sikra szállani; azt szeretnék, ha szomszédjuk segítene rajtuk. Vannak, akik nagy hévvel egyszerre neki akarnának rontani a fennálló rendnek. Egyik sem a fejlődés fiziológiai menete. Rendezkedjünk, szervezzük erőnket, jelöljük ki azon irányokat, amelyekben helyzetünk javítását jogosnak tartjuk s akkor álljunk egyöntetűen elő és meglesz a siker. Soha kedvezőbb időpont nem volt: az orvosok helyzete az egész világon mostoha. Emellett az orvosok száma állandóan apad, míg a többi lakosságé nő; néhány év múlva az orvosság érezhetővé fog válni. Ezzel szemben lassankint be fogjuk látni, hogy az orvosi javadalmazás csekély voltának oka a kínálat olcsóságában rejlik s nem a keresletől függ, éppen úgy, amint senki sem fizet valamely portékáért többet, mint a mennyit a kereskedő érte kér. Már most csak az a kérdés, ki szorul jobban a másikra, mi a közönségre, vagy az ránk? Ha ez utóbbi áll, csak rajunk múlik, ha nem javul helyzetünk. Talán tudomást fog venni a nagyközönség, meg a megyei és állami hivatalos közegek ezen irányú törekvésünkről s a méltányos megoldást lehetővé teendő. Távol áll tőlem ezen uton bizonyítani, de háta természetes fejlődése dolognak, az önfentartás kényszerítő varancsa

már több helyen belesodorta az orvosi rendet azon, az összetartás adta eszközökbe, amelyeket kereskedők, gyárak kénytelenek időnkint alkalmazni a kartellben. A külföldről egyre érkező hírek orvosok strike-járól s a strikeok, mint a legutóbbi Barmenben is, kedvező eredménnyel jártak. Szívesen látnám, ha hazai orvosi viszonyaink sima uton érnék el a javulás révét.

Összetartás és állandó előretörésvé legyen jelszavunk. Ezzel van szerencsém az összegyűlt kartársakat üdvözölve, a kongresszust megnyitni. (Éljenzés.)

A főtitkári jelentést dr. Jendrassik Ernő terjesztette elő. E jelentés kimerítően ismereti a lefolyt év főbb mozzanatait, az egyes fiók-szövetségek megalakulását és az igazgatótanács tevékenységét.

E jelentés tudomásul vétele után a pénztáros jelentette, hogy a lefolyt évben 1353 forint bevétel és 900 forint kiadás volt.

A kongresszus ezután a jövő évre 1 forintban állapította meg a tagsági díjat.

Dr. Jendrassik Ernő főtitkár ezután a következő indítványt terjesztette a kongresszus elé:

Az Országos orvos-szövetség saját kebelén belül alkosson orvosi nyugdíj-intézményt tagjai részére. Ez intézményben való részvétel nem kötelező. Ez intézmény tagjai ettől függetlenül részesülhetnek más nyugdíjakban is.

A nyugdíj-intézmény alapjául szolgáljon:

1. A befizetések, amelyeket a megállapítandó biztosítási módok értelmében a belépő kartársak eszközölnek. E biztosítási módokat tanulmányozására a kongresszus bizottságot küld ki, ennek feladatául tűzvé, hogy a felmerült tervezetek alapján szakférfiak meghívása mellett, beható előterjesztést tegyen legkésőbb az 1899. szeptemberi kongresszusig, de esetleg ez ügy már korábban rendkívüli kongresszus elé is terjeszthető.

A bizottság előterjesztésének azonban legalább két hónappal ama kongresszus előtt, amelyen tárgyalásra kerül, kell a szövetség hivatalos lapjában megjelennie. A bizottság által meghívott külső szakférfiak munkadíját az Országos orvosi szövetség pénztára egyenlíti ki.

2. Az Országos orvosi szövetség az alapító tagsági díjából, adományokból, befizetett tagsági díjfeleletekből s egyéb jövedelméből tőkét gyűjt, amelynek kamatai az évenként kifizetésre előirányzott nyugdíjhoz esatoltatnak s a nyugdíjszabályzatban megállapítandó kulcs szerint felosztatnak. Ugyanezen alap kamatainak egy része a segély és céljaira fordítandó. A segélyezés kérdésének megoldására is ugyanazon bizottság tegyen egyidejűleg javaslatot.

A javaslatot dr. Flesch, Csatóry Lajos, dr. Moskovitz, dr. Wein és dr. Berkovits szolták hozzá, mire a kongresszus nagy többséggel elfogadta a főtitkár indítványát.

Végül a jövő évi kongresszus helyéül Nagyváradot tüzték ki s kiegészítették az igazgató tanácsot. Új tagjai lettek: Schützenberger Endre (Dunaföldvár), Pártos Henrik (Erzsébetfalva), Székely Dezső (Rákospalota), Kaufmann Sándor (Aicsuth), Rapesák Imre (Esztergom), Farkas Győza (Kolozvár) és Rottenberg János (Szepes-Olaszi.)

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* Verdi. Az agg maestro, akiről nemrégiben az a hír terjedt el, hogy „Nero” című új operán dolgozik, ezt most határozottan megczáfolja. Már előzőleg valószínűtlennek látszott e hír, mert Arrigo Boito, aki pedig legjobb barátja, már évek óta ugyanezen a tárgyon dolgozik. Verdi maga is így szolt a napokban egy újságíróhoz:

— Nem, kedves barátom, a „Nero” dögéből nem igaz egy szó sem.

Verdi különben örökre elhagyja Genuát, mert felesége halála óta nem szenvedheti ezt a várost. Jövőben az év egyik felét Sant-Aralában fogja tölteni, a másikat Milanóban, a Hotel Milanóban. Bátorzatának legnagyobb része az általa alapított zenészműházba vándorol, amelyet Camillo Boltonak, a zeneszerző testvérének tervei szerint már fel is építettek. A menház szabályzata még

nincs megállapítva, csak annyi bizonyos, hogy hatvan férfi és negyven nő számára lesz benne hely, még pedig a hasonló intézeteknél szokásos megszorítások nélkül. Verdi e menházat nem kereszteli el a saját nevével, egyszerűen „Casa di Riposo” (Menház) lesz a címe.

* Hauptmann Gerhard új darabja. Hauptmann Gerhard, akinek művei közül a budapesti közönség is ismeri „A lakások”-at, „Crompton mester”-t és „Hannelé”-t, új darabot fejezett be, amelyet a napokban olvasott fel dr. Schlenkernek, a bécsi Burgszínház igazgatójának. A darab, amelynek címe még nincs megállapítva, egy Szilédiában játszódó parasztdráma dialektusban.

* Színészeti kiállítás. Az aradi színház százestendős jubileumát nyomon követi a debreczeni színház ünnepség. A debreczeniek színészeti kiállítással ünneplik meg a nevezetes évfordulót, és erre vonatkozólag a következő felhívást bocsátották ki:

A debreczeni „Csokonai-kör” a magyar színészetnek Debreczenben 100 év óta fennállása emlékére a folyó 1898. évi október hó 23-ik napján ünnepélyt rendez.

Az ünnepségek sorozatába a rendező bizottság e letűnt századból feumaradt, a magyar színészetre, de különösen a debreczeni színészetre vonatkozó emlékeknek kiállítását is felvette; kiállítási helyül a kereskedelmi akadémiá palotájában levő „Csokonai-szobát” jelölte meg s megbízta alulírottat, mint az ünneprendező bizottság elnökét, hogy e cél elmozdítása végett a magyar színügy barátaihoz felhívást intézzen.

Ennélfogva hazadass bizodalommal kérem fel a magyar színügy iránt érdeklődő nagyérdemű közönséget, úgy a testületeket, mint az egyeseket, kik a magyar színészetre, de kiváltképpen a debreczeni színészetre vonatkozó emléktárgyaknak (például csoport és egyes képek, rajzok, fényképek, metszetek, régi szin- és emléklapok, folyóiratok és hírlapok, könyvek, éremek, kosztümök, dísz- és emléktárgyak s más ereklyé gyűjantékinthető darabok) birtokában vannak, vagy ilyeneknek hol és kinél létezéséről tudomással bírnak, hogy azokat a magyar színészeten ezen ünnepnapjára átengedni és beküldeni, illetőleg ily emlékeknek hollétéről levélbeli felvilágosítást nyújtani szíveskedjenek.

A beküldött emléktárgyak eredetének, a hozzájuk fűződő történetek és érdekes vonatkozásoknak lehető körülményes leírását kérve, azon reményemnek adok kifejezést, hogy minden színügy-barát szíves készséggel fogja kitűzött célunkat előmozdítani. A küldemények folyó évi október hó 15-ig alulírott címre Debreczenbe intézendők s az érték jelzése nélkül; a feladási és visszaküldési postadíj a rendező bizottság terhe és a tárgyakról azok beérkezése után legott elismeryényt adunk.

Kelt Debreczenben, 1898. szeptember 3.

Az ünnepélyt rendező bizottság nevében:

Komlóssy Arthur,
rendező bizottsági elnök.

* Bécs új színház. A Praterben lévő Jautsch-színház ma kezdette meg első téli saionját. Eddig csak nyáron volt otthona a muzsának a Jautsch-színház, mely most már Bécs legújabb téli színháza. Megnyitó előadásul „Július Caesar” került színre.

SPORT.

+ Bátor Kölnben. Dr. Russo E. Bátor-ja ma Kölnben futott a tizenötézer márkás fűhlingen díjban, de még helyet sem kapott. A 2400 méteres futamban hg. Hohenlohe-Ohringen 4 éves pejberéltje Vogelfänger (Salicy-Escapade) volt az első Element és Lehemann ellen. A győztes lovat Warne lovagolta.

+ Kerékpárverseny. A „Hunna” bicikl-klub szeptember 11-én, vasárnap délután tartja országos kerékpárversenyét a csömöri-úti versenypályán. A nyolcz számból álló versenynek legérdekesebb része a hőlgyek versenye lesz, amilyen verseny ezidőig Budapesten nem rendeztek. Egy másik újdonság lesz az fűző-verseny, melyben több versenyzőt, a pálya két szemben fekvő pontján állítanak fel és a győztes az, aki a startjel után ellenfelét hamarabb eléri, vagy zárás időn belül megközelíti. A mérkőzéseket a 25 kilométeres futam zárja be, melyben számos többüléses kerékpár indul, így Gerger világbajnok vezetése mellett egy hatüléses gép. A verseny érdekességét növeli az, hogy mindazok, akik a távolságot 40 perczen be-

lül megesszik, díjat nyernek. A versenyekre a nevezések szeptember 7-én szerdán este 9 órakor zárulnak a „Hunnia” helyiségében.

† **Országos kerékpárszövetség.** Pécsről táviratozzák: Az országos kerékpárszövetség mai ünnepélyre fényes lefolyású volt. A tanácsülésen, melyet a városháza közgyűlési termében tartottak Szemere Attila elnöklése alatt, tudomásul vették a jelentést és a jövő tanácsülés színhelyéül Temesvárt jelölték ki. Délelőtt tizenegy órakor a város főbb közlekedési utcaiban díjkörző vonult végig, melyen kétszáz szépen díszített kerékpár és négy díszkocsi vett részt. Délben banket volt, melyen a város előkelősége is részt vett. A délutáni országos kerékpár-versenyenél a tribün színültig megtelt és a közönség lázas érdeklődéssel kísérte az ország legjobb kerékpározóinak versenyküzdelmét. A 2000 métergs megnyitőverseny nyertese Hencz Győző. A 3000 méteres szövetségi emlékversenyen első lett Lauber Rezső, második ifj. Kirchnopf Ferencz. A magyar kerékpáros-szövetség 1000 méteres versenyének nyertese Lauber Dezső. A szövetségi vendégek versenyénél első lett Keszler Albert. A tízezer méteres szövetségi bajnok-versenynek nyertese Lauber Dezső. A térelő versenyben első ifj. Kirchnopf Ferencz, második Heerfurt Leo.

Bécsi szeptemberi löversenyek.

Első nap.

Mialatt Alagon az urlovasok mérközését nagy számú közönség nézte végig, azalatt a freudenauai legitím-pályán, gyöngye látogatottság mellett, telivér anyagunk jobbjai tömegesen állottak a starthoz.

A mai nap vonzó száma a freudenauai nagy handicap volt, amelyben jelöltünk Shannon keltett meglepetést győzelmével, ellenben a favoritok Szolgabiró és Jasmin még helyet sem kaptak. Sport szempontból megemléstreméltő Gonosz győzelme az Espoir-versenyben. Az élnöki-díj győztese feltartva győzött a jó formában levő Erbprinz, Wilful, a favorit Czigánylegény és Gallitrac ellen.

A sötét kétévés versenyében gróf Eszterházy Mórincz Titulus Bibendi-je bizonyult a legjobbnak, ellenben Guardian, melyről olyan jó hírek keringtek, helyzetlenül futott.

A részletes eredmény a mai napról a következő.

I. Espoir eladóverseny. Díj 5000 korona. Távság 1800 méter.

1. Péchy Andor Gonosz 55 kilogramm, lovagolta Sharpe.
2. Lovag Dittl Erbprinz 58-5 kilogramm, lovagolta Adams.
3. Gróf Hunyady Wilful 55 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Gróf Henckel A. Czigánylegény 61-5 kilogramm, lovagolta Barker. Báró Springer G. Gallitrac 58-5 kilogramm, lovagolta Hyams.

Bírói ítélet: Feltartva egy és fél hosszal első, hat hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 12. Helyre 25 : 41 és 48.

II. Kísérleti verseny. Díj 4000 korona. Távság 1200 méter.

1. Gróf Eszterházy M. Titulus-Bibendi 56 kilogramm, lovagolta Cleminson.
2. Báró Rotschild Galerien 56 kilogramm, lovagolta Hyams.
3. Gróf Hunyady I. Wanderer 56 kilogramm, lovagolta Poole.

Futottak még: Gróf Henckel A. Cartouche 54-5 kilogramm, lovagolta Sharpe, Mr. Blue Green Trietan II. 56 kilogramm, lovagolta Adams, gróf Festetics T. Guardian 56 kilogramm, lov. Barker, gróf Kinsky Zd. Menyő 56 kilogramm, lovagolta Gilchrist, Miklósfalvi ménés War aixe 54-5 kilogramm, lovagolta Wilton.

Bírói ítélet: Biztosan nyakhosszal első, egy és fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 32, helyre 25 : 37, 40 és 46.

III. Nagy Freudenai handicap. 50.000 korona. Távság 1200 méter.

1. Gróf Wenckheim D. Shannon 50 kilogramm, lovagolta Peake.
2. Schindler L. Toll 46-5 kilogramm, lovagolta Wilton.
3. Mr. Wose Fóth Park 50 kilogramm, lovagolta Poole.

Futottak még: Geist Gáspár Szolgabiró 60 kilogramm, lovagolta Sharpe, Mr. Siltan Primaia 56 kilogramm, lovagolta Adams, Obermayer E. Barinkay 55 kilogramm, lovagolta Backenham, gróf Thun-Valesassina Aldomás 50 kilogramm, lovagolta Gilchrist, báró Springer Gaspilleur 50 kilogramm, lovagolta Hyams, Wahrenmann R. Tripoteuse 48 kilogramm, lovagolta Spéan-

ham, Mr. Siltan Jasmin 47-5 kilogramm lovagolta Cleminson. Okodicsányi főhadnagy Alpár, 45 kilogramm, lovagolta Sands, Lovag Lederer S. Dalffy 45-5 kilogramm, lovagolta Slack, Szemere M. Félénk 42-5 kilogramm, lovagolta Lovász.

Bírói ítélet: Igen könnyen két hosszal nyerve, fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 55. Helyre: 25 : 81, 81 és 57.

IV. Handicap. 2000 korona. Távság 1100 méter.

- † Herczeg Kinsky Zd. Honour Bright 55 kilogramm, lovagolta Gilchrist.
- † Péchy A. Magister 52 kilogramm, lovagolta Sharpe.
3. Lovag Lederer Kontrás 50-5 kilogramm, lovagolta Peake.
4. Mr. Dorryt Monplaisir 55 kilogramm, lovagolta Adams.

Futottak még: Báró Springer G. Berenice 55-5 kilogramm, lovagolta Hyams, Gróf Hadik-Barkóczy Troubadur 55 kilogramm, lovagolta Barker, Miklósfalvi ménés Tartuffe 55 kilogramm, lovagolta Wilton, Szász-heréki ménés Castagnette 54-5 kilogramm, lovagolta Slack, Baltazzi A. Nerissa 52-5 kilogramm, lovagolta Bulford S. Schindler L. Tristan 52 kilogramm, lovagolta Poole, Capt. Gaston Win some money 49 kilogramm, lovagolta Bulford A. Egyedi A. Vértes 46-5 kilogramm, lovagolta Sands.

Bírói ítélet: Holtversenyben első, három hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 45 (Honour Bright) 5 : 11 (Magister). Helyre 25 : 86 (Honour Bright) 25 : 59 (Magister) és 57.

V. Gátverseny. Díj 3000 korona. Távság 2400 méter.

1. Gróf Eszterházy M. Pagát Ultimo 64-5 kilogramm, lovagolta May.
2. Herczeg Auersperg Tricky 64-5 kilogramm, lovagolta Williamson.
3. Herczeg Taxis Lantos 62 kilogramm, lovagolta Salter.

Futottak még: Dreher A. Ines 64-5 kilogramm, lovagolta Wheeler, Lovag Wiener-Welten Insel 62 kilogramm, lovagolta Slinn.

Bírói ítélet: Igen könnyen hat hosszal első, hat hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 11, helyre 25 : 26 és 26.

VI. Szeptemberi akadályverseny. Handicap. Díj 3000 korona. Távság 4000 méter.

1. Ottó főherceg Triál 71 kilogramm, lovagolta Knéva.
2. Lebaudy R. Clarion 64 kilogramm, lovagolta Barker.
3. Herczeg Taxis Trivial 66 kilogramm, lovagolta Salter.

Futott még: Herczeg Auersperg Stüwer 69 kilogramm, lovagolta Williamson, kitört.

Ítélet: Igen könnyen nyolcz hosszal első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 15. — Helyre: 25 : 44, 84.

VII. Eladóverseny. Díj 2000 korona. Távság 1000 méter.

1. Báró Edelsheim Gyulai Killarney 55 kilogramm, lovagolta Barker.
2. Egyedi A. Ártatlan 53-5 kilogramm, lovagolta Lipovniczky.
3. Mr. Dorryt Plaisirchen 50 kilogramm, lovagolta Cleminson.

Futottak még: Báró Königswarder Pacsirta 53-5 kilogramm, lovagolta Adams, Dreher A. Weyer 53-5 kilogramm, lovagolta Bulford S. Capt. Gaston Orion 55 kilogramm, lovagolta Hyams, Lovag Lederer Ladro 53-5 kilogramm, lovagolta Slack.

Bírói ítélet: Könnyen háromnegyed hosszal első egy és fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 18. Helyre 25 : 41, 111 és 76.

Alagi szeptemberi löversenyek.

(Első nap.)

A hosszú budapesti nyári meeting s annak kinos meglepetései, nem bírták kifárasztani s elkedvetleníteni a budapesti löversenyre járó közönséget; mert a hűvös idő dacára mindenki kiment ma Alagra, aki csak tehetette.

Igaz, hogy nagyon silány versenyanyag gyűlt a starthoz s hogy az urlovasoknak nem nagy gárdája űlt a nyeregbe. Bizony ebben nagy hiányt szenved az urlovasverseny, így aztán nem csoda, ha jobb anyagot nem küldenek ki a díjakért. Lezámítva ezeket a körülményeket, a mai versenyek türethető sportélvezetet nyújtottak. Izgalomban sem volt hiány. A Nono-gátversenyben ugyanis hét ló közül csak három érkezett a célhoz, a többi egy rakáson az utolsó gátnál felbukott.

Nagy ijedelem támadt a közönség között. Különösen a forintos helyről özönével ugráltak át a korlátot, megtudandó a katasztrófa mibenlétét. Azalatt a nagytribün közönsége látszóve segélyével

gyekezett valamit megtudni. Néhány kinos perc után ló és lovas egymásután egyenesedtek fel. Előbb Taxis herceg, aki legelőbb bukott fel Gyurjad-dal, aztán báró Pletzger, akit a lova maga alá temetett, — volt látható, a másik kettő, Jason és Mama lovasai, Pfeifer és Gömörly szintén minden baj nélkül tápázkodtak fel. Nagy megkönnyebbülés lett, mikor az urlovasokat ép testtel látták hazatérni.

Taxis hercegnek ma különben rossz napja volt. A Rhadost-akadályversenyben Renegát-tal is elbukott. A jeles urlovas egész esztendőben nem bukott annyit, mint ezen az egy napon.

A részletes eredmény a következő:

I. Eladóverseny. Díj 1000 korona. Távság 1200 méter.

1. Burchard hadnagy Prior 67 kilogramm, lovagolta Gróf Pejacevich.
2. Jankovich D. Döme 69 kilogramm, lovagolta tulajdonos.
3. Jékey százados Rémes 65 kilogramm, lovagolta Korb Tivadar.

Futottak még: Gróf Andrassy T. Bora 72 kilogramm, lovagolta gróf Orsich, Burchard A. Splügen 65 kilogramm, lovagolta herceg Taxis, Jankovich Gy. Reparatur 67-5 kilogramm, lovagolta Horthy, Mr. Lincoln Villanyos 66 kilogramm, lovagolta Gömörly, Rohonczy G. Bóra 64-5 kilogramm, lovagolta Mr. Brock, Rohonczy L. Lapály 70 kilogramm, lovagolta Pfeifer.

Bírói ítélet: Küzdelem után fél hosszal első, fél hosszal harmadik.

Totalisateur: 5 : 13. Helyre 25 : 34, 45 és 67.

II. Rhadost-akadályverseny. Handicap. 1200 korona. 4000 méter.

1. Geist G. Dogaresse 72 kilogramm, lovagolta Horthy.
2. Gróf Schönborn Akar 70 kilogramm, lovagolta br. Korb.
3. Schwartz-Fekete Fejedelem 72 kilogramm, lovagolta hg Schwarzenberg.

Futott még: Mr. Blue Renegát 68 kilogramm, lovagolta hg Taxis, elbukott.

Ítélet: könnyen másfél hosszal első.

Totalisateur: 5 : 14, helyre 25 : 45 és 67.

III. Kísérleti akadályverseny. Díj 1500 korona. Táv. 3200 méter.

1. Gróf Schönborn Orbad 67 kilogramm, lovagolta Born.
2. Jankovich B. Gy. Ravas 62 kilogramm, lovagolta Csompóra.
3. Gróf Károlyi Gy. Sambó 67 kilogramm, lovagolta Machan.

Futott még: Gróf Erdődy Igéret 67 kilogramm, lovagolta Keryza.

Bírói ítélet: Könnyen 4 hosszal első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 11, helyre 25 : 31 és 32.

IV. Nono-gátverseny. Díj 1500 korona. Táv. 2400 méter.

1. Báró Korb-Weidenheim Grobián 74 kilogramm, lovagolta tulajdonos.
2. Gróf Orsich Futár 65 kilogramm, lovagolta a tulajdonos.
3. Jankovich B. Gy. Hires leány 65 kilogramm, lovagolta Horthy.

Futottak még: Gróf Andrassy T. Jason 70 kilogramm, lovagolta Gömörly, Lebaudy R. Mama 65 kilogramm, lovagolta Pfeifer, báró Pletzger Vignola 74 kilogramm, lovagolta a tulajdonos, herceg Taxis Gyurjad 70 kilogramm, lovagolta a tulajdonos.

A négy utóbbi elbukott.

Bírói ítélet: Küzdelem után fél hosszal első, rossz harmadik.

Totalisateur: 5 : 40, helyre 25 : 44, 32 és 50.

Az elbukott lovak lovasai közül báró Pletzger csekélyebb fokú agyrázkódást szenvedett, Gömörly Viktor pedig térdén sérült meg.

V. Kétéves nyeretlenség eladóversenye. Díj 1200 korona. Távság 1000 méter.

1. Geist G. Kékes 58-5 kilogramm, lovagolta Csompóra.
2. Mr. Lincoln Játék 58-5 kilogramm, lovagolta Opotoczky.
3. Chernel Gyula Pász 58-5 kilogramm, lovagolta Fürst.

Futottak még: Jankovich B. Gy. Morgó II. 58-5 kilogramm, lovagolta Kaposi, Rohonczy G. Belladonna 57 kilogramm, lovagolta Major.

Bírói ítélet: Biztosan nyakhosszal első, fél hosszal harmadik.

Totalisateur 5 11. Helyre 25 : 33 és 40.

VI. Szeptemberi-díj. 1200 korona. Távság 2000 méter.

1. Gróf Pejacevich A. Sironi 64-5 kilogramm, lovagolta a tulajdonos.
2. Geist G. Grumbler 71 kilogramm, lovagolta hg Taxis.
3. Gróf Andrassy F. Fütty 64-5 kilogramm, lovagolta Pfeifer.

Futottak még: Chernel Gy. Hathalom 66 kilogramm, lovagolta Horthy, gróf Eszterházy F. Borször-

csök 645 kilogramm, lovagolta Mr. Brook gróf Orssich P. Dabsina 63 kilogramm, lovagolta a tulajdonos.
Hélet: Kőnyen két hosszal első, három hosszal harmadik.
Totalisateur: 5:15, helyre: 25:35 és 37.

KÖZGAZDASÁG.

Uj vasut a Kárpátokon át. Magyarország és Bukovina között tudvalegőleg még maig sincsen vasuti összeköttetés s az egész ország keleti része óriási kerülővel érintkezik Bukovinával. A keleti Kárpátok falán át, Körösmezőtől le Brassóig, mincsen összeköttetés kelet felé. E közlekedési és stratégiai szempontból egyaránt nagy hiányon segítendő, most a bukovinai helyi érdekű vasutak vonalát meg akarják hosszabbítani Kimpolungtól át Erdélybe Baszterceze városáig, ahol összeköttetés létesülne a magyar hálózattal. Ez új vonal rendkívül érdekeseknek ígérkezik; lesz benne egy 1600 méter hosszú alagut is Mesticanesti osztrák község mellett. Az új összeköttetés rendkívüli jelentőségű lesz az Odessza felé menő forgalomra nézve.

Gépölajok és kendősök. Budapest, szeptember 4. Olívaolaj valódi pugliai 44 frt, gyári olívaolaj 40 forint, Bakuolaj valódi orosz 22 forint, Ragosinolaj 26 forint, transmissióolaj 28 forint, turbinaolaj 33 forint, vulkánolaj 22 forint. Kenőolajok: Cilinderolaj valódi amerikai 38.— forint, egyéb cilinderolaj 22—36 forint, consistencys gépkendős 30—35 forint, bányakocsi-kendős 18—18 forint, sodrony- és kenderkötél-kendős 24—26 forint, valvolinolaj elsőrendű 50—55 forint, fogaskerék-kendős 20—24 frt, száj- vagy szerszám-kendős 35—40 frt. Gyantaárak: Serfőzdeszurok 15—17 frt, terpentinolaj fehér orosz 27 frt, amerikai 38 frt, osztrák 36 frt, gyanta 7—11 frt, gyantaolaj 18—20 frt. Kátránytermékek: Carbolinum 12—13 frt, kőszénkátrány 4—4.25 forint, fenyőkátrány 10—12 frt, Vaselin hőrkendős 20—25 frt, szerszám- és fegyver-kendős 30—35 frt. Halszír: svéd 36 frt, grönlandi 35 frt, oroszlanzír 12—13 frt. Lenolaj: 26 frt, valódi hollandi 30 frt. Lenolaj-kencze: leülepedet: 22—30 frt, Vaselinkendős 35—40 frt. Faggyú 83—40 frt. Tejszinszappan 22 frt. Kocsikenőcs: fekete vagy sárga 5.50—5.25 frt, fehér finom 6.50—7.— frt, monfalkonet 7.50 frt, kék finom 7 frt, uszó 7.50—9.— frt, fehér 7.50 frt, fűszer-kendős 9.75—10 frt, finom helga paraffin 7.30 frt. Schellack: narancs 116 frt, fél-narancs 88 frt, rubin 85 frt. Szalmiak: fehér angol 56 frt, jegecz 28 frt. Naftalin: hordókban 14.50 frt. Glicerín: 48—90 frt. Benzín: fehér 28 frt mind per 100 kilogramm ab Budapest, vasut. Kolofonium: helyföldi 6.75—7.25 forint, amerikai elsőrendű 6.50—11 frt. Szurok: bogárszurok 7.25—8 frt, fenyőszurok bőjor 12.25—12.75 frt, detto fehér 5.50—6.75 frt, vargaszurok 10.50—12 frt, mind per 100 kilogramm ab Bécs. Gumi: arabiai 75—77 frt, detto kevert 39—42 frt, kereskedelmi 45—48 frt, Liti 34 frt per 10 kgr. ab Trieszt. Táblaolajok: Hanguliat folyton lanya. Albániai tisztított 33—36.25 forint, olasz, finom és superfinom 57—63 forint, levantei 33—36 forint per 100 kilogramm vám és hordó nélkül ab Trieszt.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. országos meteorológiai intézet távtrali jelentése 1898. szeptember 4-én reggel 7 órakor.

Table with columns for locations (Állomások) and weather data (Légnyomás, Hőmérséklet, Csapadék, etc.). Locations include Arravánja, Selmecbánya, N. Szombathely, Magyaróvár, Győr, Budapest, Sopron, Hétfő, Keszthely, Zalaegerszeg, Fiume, Csepel, Pannónia, Temevár, Arad, Szeged, Szolnok, Eger, Debrecen, Kismark, Ungvár, Nagyvárad, Kolozsvár, Nagy-Szombat, Bécs, Salzburg, Klagenfurt, Pécs, László, Szarvas, Buda, Füzess, Róma, Kápolna, Rákos, Palermo, Haha, Zúria, Szarab, Német, Páris, Kopenhága, Hamburg, Berlin, Christiansand, Stockholm, Szent-Pétervár, Moszkva, Varsó, Kíev, Odessa, Szibéria, Szófia, Konstantinápoly.

Által, hogy a depresszió a legnyugatibb részeken a maximum visszahúzódtt nyugat felé. Az idő nyugat-Európaiban enyhült. Ez volt Németországban és általában Országunkban is. Hazánkban az időjárás részben felhős és általában szélcsen. A hőmérséklet aránylag még alacsony, de már észlelhetően emelkedni. Részben felhős, enyhén fűviharos, kemény vagy csak jelentéktelen esővel.

BABEL.

Francia regény.

(33)

Irt: Augustin Filon.

Mikor Stanley ismét eljött, azt mondták neki, hogy Delaunay-né nem fogadhatja. Ott hagyta a magával hozott csokrot és a kisasszony hogyléte után tudakozódott.

— Kicsit jobban van, szölt a cseléd.

Másnap megint csak arról értesült, hogy a hölgyek nem fogadhatják. A tegnapi virágok ott heverték az asztalon, úgy amint letette őket; senkisé nem nyúlt hozzájuk. Kérdezősködött és azt kapta válaszul, hogy a kisasszony nincs rosszul. Így ment több napon át, míg végre azt jelentette neki a cseléd, hogy a kisasszony kikocsikázott.

Stanley nem jött többet. Elolvasta az újság gunyos cikkét. Az öltözöbéli jelenetről, melyet lassan-lassan kipletykáltak, szintén volt tudomása és ismerte minden részletét. És megértette, jobban mint a leány maga, hogy mi történt Pauline szívében. Szereti, de elűzi magától. Hogy ismét visszahódítsa kegyét, nagy dolgot kellene művelnie, határozottan kellene beszélnie, amire azonban képtelen volt.

Röviddel ezután barátjával, Bruce Nelson kapitánnyal együtt ebédelte „Albany Chambers”-ben, abban a szobában, melyet ez a javithatatlan vén gyerek, az élvezetek e veteránja itt elfoglalt.

— Ön engem megijesztett, öregem! szölt a kapitány. Azt hittem, hogy elveszi a kicsikét.

— Ah! — válaszolt Stanley, karosszékebe dülve és hosszan sóhajtva, — lehetetlen volt.

— Jól tudom. Nem azért, mert színésznő.

Hiszen előttünk már annyian vettek feleségül színésznőket! De lehetséges-e, hogy ön a greek-streetbeli szabónő veje és egy urnak a sógora legyen, aki munkavezető vagy más eféle egy yorkshirei gyárban? Ha ön az idősebb fivére volna s ha volna czime és vagyona, még megjárna! De mikor nincs egy sous-ja sem!... A mi nőtlenségünk szegényes elegancziáját sötét nyomorra változik, mihelyt azt a holondót követjük el, hogy megnősülünk. Ön különben is egy mihaszna...

— Ép úgy mint ön, kedvesem.

— Teljességgel!... Csak nem képzeli, hogy Pauline csupán azért énekeljen, táncoljon és mutogassa szép vállait, hogy önt el-tartsa?

— Ah! ha nagynéném meghalna!...

— Megnősülne? Hát akkor reméljük, hogy száz évig fog élni... Nem kedvesem, ránk londoni hajótöröttekre nézve a legjobb befejezés az, ha egy gazdag amerikai miss veti ránk szemét.

— Mindezeket elmondtam magamnak én is, de szerelmese vagyok.

— Hallgason rám, Grenville: én jövő héten elutazom.

— Hova?

— Cairoba. Hisz tudja, hogy Egyiptomot civilizáljuk?

— Nem tudtam, de ha ön mondja...

— Igen. Nagy, önfeláldozással teli missziót teljesítünk ottan és el nem távoznunk, míg feladatunk teljesítve nincsen.

— Miután pedig ez sohasem fog bekövetkezni, hát itéletnapig maradhatunk Egyiptomban.

— Mire volna tehát szükség, hogy Egyiptom az ön elvei szerint civilizálódjék?

— Pokoli erőlyre.

— Művelt és önfeláldozó férfiakra van szükség és én egyike vagyok ezen férfiaknak. Hinné ezt?

— Nem kételkedem benne. Tudni azonban csak azt tudom, hogy ön egy rendkívül jó fiu, kinek párja nincsen a szivarok választásában.

— Nos, szölt a kapitány, én felügyelőnek vagyok kinevezve; hogy mire fogok felügyelni, azt még nem tudom, de lord Salisbury titkára arról biztosított, hogy egész nyugodtan élhetek... Tehát jöjjön velem, ön is fel fog ügyelni.

— Vagyis segítségere leszek a semmittevésben.

— Csodálni fogjuk az egyiptomitáncosnőket és „dahabiek”-en járjuk be a Nilust.

— Az egyiptomi táncosnőket ösmerem; igen közönségesek, azonban a „dahabiek”-en való utazás érdekel. Ott is, mint másutt, foglalkozhatom azzal, hogy Paulinet elfeledjem... vagy gondoljak reá!

— Megint!

— Bocsánat. Mikor utazunk?

— Egy hét múlva.

XI.

Julien egyedül van egy kis szobában, mely műhelyül szolgál neki az old-brooki bányában. Az eső csak úgy zuhog s nagyokat koppan a zinkfedélen. Az ablakból, keresztül a szoba gőzén és az odakünn terjengő köd homályán, szomorú és undorító dolgok zürzavaros láthatára ötlött szembe: felvonógépek, tolókoszik, pocsoltyák, alakatlan fekete tömegek, zöld gyepek, fekete mesgyék és piros építmények. Csupa olyan szin és hangulat, mely sohasem olvad egybe, hanem örökös disszonanciában létezik egymás mellett. A niennybolt szinte szertefoszlik, a föld pedig már nem szija be a zuhogó esőt; nedves, szürke s szinte sir az egész látvány. S amit az ember hall, nem kevésbbé bus, mint az, amit lát. Nehéz vagonok robogása, harangjelzés, fütty és időről-időre kellemetlen káromkodó vagy hívó hangok.

A fiatal ember a kemence előtt ül, melynél lábait melengeti. Időről-időre a szeneslapát után nyul és a tüzet táplálja; minden mozdulata az ingerült türelmetlenség jeleit árulja el s az ember azt hihetné, hogy zuzó, rontó kedvében van. Mellette ott fekszik a széken a „Labour Annual” melyben lapozott és a „Société Fabienne” havi füzeté félig felvágva. Az utolsó strike alkalmával főnökei ellen foglalt állást és kétszer szómokolt a munkásgyülekezetekben. Gillott Tamás, a nagy agitátor, a dockok királya, pénzsegélyt hozván a strikeolóknak, szerencsét kívánt neki.

— Ön jól kezeli a piros kendőt, tekintve, hogy nem erre született.

— S miért ne születtem volna erre?

— Mert ugy mondták nekem, hogy ön francia, Delaunay Julien ur, nemde?

— Én nem vagyok sem francia, sem angol. Én a Földnek nevezett bolygó polgára vagyok.

— Helyesen, de ezt nem szabad hangosan mondania... Az emberek oly korlátoltak! De sebah, ha megunt a kunyhókat, keressen fel engem.

E naptól fogva Julien talizmánként őrizte meg Gillott Tamás czimét. Elhanyagolta munkáját és csak népszerűségét hajhászta. Egy titkos hatalom támogatta ugyan, de bizonyos volt, hogy a vállalatot elküldik. A gyár igazgatósága csak az alkalomra várt, hogy feltűnés nélkül szabaduljon tőle. Julien pedig a feltűnést óhajtott, hogy zajos elvonulást rendezhessen, melyről az újságok is beszélnek.

Már vagy századszor gondolkodott erről mikor kopogtattak ajtaján.

— Szabad! kiáltott Julien ingerült hangon. Ki zavar már megint a munkámban?

— Delaunay ur — szölt egy fiatal suhancz lélegzet nélkül — egy társaság van itt s meg akarja tekinteni a bányát.

— Hát jól van, mi közöm hozzá? Ez Wilsonra tartozik.

— De, Delaunay ur, ezek nem közönséges emberek. Egy nagyrészvényes leányával és barátaival. Az igazgató tehát azt mondta, hogy mivel ő nem fogadhatja őket, Delaunay urat kéri...

— Én nem megyek... Minek tartanak engem? Nem azért vagyok a társaság szolgálatában, hogy holmi maszkokat vigyek sétálni a bányába.

De aztán meggondolta, hogy ez a visszatartás olyan személyes összekocczanást eredményezhet, melyben nem játszhatná az óhajtott szerepet, a munkások érdekei védelmezőjének szerepét és nyomban mást határozott.

— Jól van! elmegyek.

(Folytatás következik.)

SZÍNHÁZAK.

Budapest, hétfő, 1898. szeptember 5-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Évi bérlet 141. Havi bérlet 5.
A velencei kalmár.

Vigjáték 3 felvonásban. Itta Sikes
párca Ferdinanda Ars Zsigmond.

Személyek:

- Velencei újság Székely
Mancoski bércsár Iván
Aranyai bércsár Pál

Kézlele 7 órákor.

NÉPSZÍNHÁZ.

A baba.

Látványos operetta 4 szakaszban.
Itta: Orlovskan Maurice. Fordította: Reiner Ferencz. Zenéjét szerzette: Andran Edmond.

Személyek:

- Lancelot F. Hegyi A.
Maximin Vidor
Hilarius mester Németh

Kézlele 7 órákor.

VÁROSLIGETISZÍNHÁZ

Igazgató Föld Zsigmond.

Föld Zsigmond igazgató fellépéssel:

A kirchfeldi pap. Kézlele 7 órákor.

VIGSZÍNHÁZ

A hálókocsik ellenére.

Vigjáték 3 felvonásban. Itta
Alexandre Bisson. Fordította:
Zemplény P. Gyula.

Személyek:

- Godolmány György Hegedűs
Lantoska János Lányos
Montagna apoca Gál

Kézlele 7 és fél órákor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Harmadszor:

A babona.

Operetta 3 felvonásban. Itta:
Förster és Clairville. Fordította:
Makai Emil. Zenéjét szerzette:
Viktor Reger.

Személyek:

- Coucaradeo mártí Halasi Béla
Irén, leánya Hűben Anna
Vilénia Kemény L.

Kézlele 7 és fél órákor.

BUDAI SZINKÖR

Boccaccio.

Kézlele 7 órákor.

KISFALUDY SZÍNHÁZ

Ó-BUDÁN.

Igazgató Föld Zsigmond.

Zárva.

Színházi műsorok.

Table with 8 columns: Day, Nemzeti Színház, M. Kir. Operabáz, Vig Színház, Népszínház, Magyar Színház, Budai Szinkör, Kisfaludy Színház. Rows include Kedd, Szerda, Csütörtök, Péntek, Szombat, Vasárnap d. u., Este.

MIKSZÁTH KÁLMÁN
Katángly-Naptár-a
1899-re,
melyet az ORSZÁGOS HIRLAP előfizetői ingyen fognak megkapni,
hirdetéseik közlésére a legalkalmasabb.
Hirdetéseket elfogad:
az ORSZÁGOS HIRLAP KIADÓHIVATALA
VIII. ker., József-körút 65. szám.

Nagy bolthelyiség a József-körút legélénkebb helyén, folyó évi november hó 1-ére kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

Blaha Lujza pipere-crème.
Ezen Blaha Lujza pipere-crème egy ünnepelt nagy művésznőnek, valamint a főváros legelőkelőbb hölgyeinek is kedves pipere-crème, mert szorított finomságú, meglepő és felhőtlen kelte hatású, mely már az első kísérlet után is észlelhető, minden hölgy, aki csak egyszer is használta ezen pipere-crème, annak többé más nem kell. Mert mint a végvizsgálat igazolja, teljesen ártalmatlan és zsmertmentes, egészen új bőrtisztító és bőrtisztító pipere-crème, mely a bőre kevére azonnal becsúszik és a bőr greggán készült, minálta az arcméreggyeserő simaságot, pelyheskedést, kővénység és fűrészeséget nyer. Es ezen ide zsmertmentes leint Parisien alkazarozó összes tisztáltságot u. m. szepitő, pórszűrés (vunedi), bőrtisztító (miltsezer), a zsros, nyers, durva vörös arcszín, az ornyak, kar és kéz vörössége,

Makulatura-papir olcsón kapható Bővebbet a kiadóban.

Hirdetések felvételeink lapunk kiadóhivatalában, VIII. József-körút 65. szám

STANDARD életbiztosító-társaság Edinburghban (Angolhon.) Alapított 1925-ben.
Magyarországi fiók: Budapest, V., Fürdő-utca 4.
Évi bevétel 27,500,000
Kiutalt nyereségyrészek 150,000,000
Vagyon 220,000,000
Halálesetek folytán kifizetve 450,000,000
A Standard kötvényeinek nevezetesebb előnyei:
Kétségtelen biztonság. Alacsony díjak. Szabad világgötvények. Kötvények érvényben tartása díjzsetések elmulasztásánál. Tőkésítés és előre megállapított visszaváltási érték.
Megtámadhatatlanság. Feltétlen fizetés öngyilkosság esetében egy évi fennállás után. Szabad háborubiztosítás népfelkelők részére.
Dijtablázatok kívánatra küldetnek.

ADRIA kerékpárok városi raktár a legelőkelőbb és legnagyobb zárt kerékpáriskola folyó évi augusztus hó 1-től Andrassy-ut 69. a Plasztikon épületében létezik.